

ถ้อยแถลงของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ต่อสื่อมวลชน
เรื่องความสำเร็จของไทยในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม
วันที่ 8 มกราคม 2562 ณ กรุงบรัสเซลส์

ท่าน Karmenu Vella

ท่านผู้มีเกียรติและสมาชิกสื่อมวลชนทุกท่าน

- เมื่อเช้านี้ ผมได้ร่วมหารือกับคุณ Vella เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ในหลายประเด็นที่เกี่ยวกับความยั่งยืนทางทะเล การหารือเป็นไปด้วยบรรยากาศอบอุ่นฉันมิตร ซึ่งสะท้อนถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป และความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมการทำประมงอย่างยั่งยืนตลอดช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา
- ผมยินดีที่จะประกาศว่า ณ วันนี้ ไทยได้ยกระดับของการทำประมงเชิงพาณิชย์ ทั้งในและนอกน่านน้ำเข้าสู่มาตรฐานสากล และพร้อมที่จะเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับสหภาพยุโรปในการส่งเสริมการประมงอย่างยั่งยืนทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค
- ผมขอแจ้งให้ทราบว่า รัฐบาลไทยมีความมุ่งมั่นทางการเมืองที่แน่วแน่และชัดเจน ที่จะขจัดปัญหาการประมง IUU เพราะตระหนักดีถึงความจำเป็นที่จะต้องรักษาความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่ออนุชนรุ่นหลัง มิใช่เฉพาะแต่ของไทย แต่ของโลกโดยรวม การแก้ไขปัญหาประมง IUU จึงได้ถูกกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ผมมากำกับดูแลเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด และให้จัดทำรายงานให้ทราบเป็นรายสัปดาห์
- จนถึงวันนี้ ผมเชื่อว่า ไทยได้วางรากฐานระบบป้องกันการทำประมง IUU ไว้ได้โดยสมบูรณ์แล้ว ตั้งแต่กรอบกฎหมาย การวางมาตรการควบคุมและตรวจสอบ ไปจนถึงการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งผมถือว่าเป็นความสำเร็จของไทยและสหภาพยุโรปร่วมกัน โดยผมขอสรุปความสำเร็จดังกล่าว ให้ท่านสื่อมวลชนได้ทราบ ดังนี้
- ด้านกรอบกฎหมาย ไทยได้ออกกฎหมายควบคุมทั้งการทำประมงและกองเรือประมง รวมถึงการออกกฎระเบียบต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบทลงโทษที่รุนแรง เพื่อยับยั้งการทำผิดกฎหมาย และไม่มีช่องโหว่ทางกฎหมายที่จะทำให้เรือผิดกฎหมายกลับเข้ามาในระบบได้อีก จนกล่าวได้ว่ากฎหมายด้านการประมงและการควบคุมบริหารกองเรือของไทย มีความทันสมัยและเข้มแข็งมากที่สุดฉบับหนึ่งของโลก
- ด้านการบริหารจัดการประมง รัฐบาลไทยสามารถควบคุมปัญหาการทำประมงเกินขนาด ผ่านมาตรการควบคุมเครื่องมือประมง การควบคุมวันทำประมง และการออกใบอนุญาตทำประมงที่สอดคล้องกับปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำที่ไม่เกินระดับความยั่งยืน จนสามารถนำความอุดมสมบูรณ์กลับคืนสู่ท้องทะเลไทยได้อีกครั้ง ซึ่งเป็นคำยืนยันจากชาวประมงของไทยเอง

- ด้านการบริหารจัดการกองเรือ ไทยสามารถลดขนาดกองเรือประมงได้ลงกว่าครึ่ง โดยขณะนี้ไทยมีจำนวนเรือพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตทำการประมงในประเทศ 10,565 ลำ เรามีกระบวนการควบคุมและเฝ้าระวังให้จำนวนเรือประมงอยู่ในจำนวนที่เหมาะสม ด้วยการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมประมง กรมเจ้าท่า และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารกองเรือจะมีประสิทธิภาพ
- ด้านการติดตาม ควบคุม และเฝ้าระวัง (MCS) รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณกว่า 2.5 ล้านยูโร (95 ล้านบาท) และบุคลากรกว่า 4,000 คน เพื่อวางระบบปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปม.ผ.) และได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเฝ้าระวังการทำประมง (FMC) ที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค มีการนำเทคโนโลยี เช่น ระบบติดตามเรือ (VMS) มาใช้ รวมถึงวางระบบเชื่อมโยงกับส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า-ออก (PIPO) สำหรับเรือต่างชาตินั้น ไทยได้ดำเนินมาตรการควบคุมตามความตกลงว่าด้วยมาตรการรัฐเจ้าของท่า (PSMA) อย่างเคร่งครัด จนสามารถยึดเรือผิดกฎหมายและสัตว์น้ำผิดกฎหมาย และผลักดันสัตว์น้ำ IUU ไม่ให้เข้าประเทศได้ในปริมาณมาก ทำให้ไทยก้าวขึ้นมาเป็นประเทศแนวหน้าของการปฏิบัติตามความตกลงนี้ ที่ประเทศต่าง ๆ สามารถนำมาอ้างอิงเป็นแบบอย่างได้
- ด้านการตรวจสอบย้อนกลับ ไทยได้พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับจนสามารถป้องกันสัตว์น้ำและสินค้าประมงผิดกฎหมายเข้ามาในสายการผลิตของไทย ผ่านการตรวจสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการพัฒนาจนสมบูรณ์และได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่สามารถแสดงผลการทำงานได้ดีมาก ไทยจะพัฒนาเรื่องนี้ไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำพาประเทศไทยไปสู่การเป็น IUU-free สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคว่า สัตว์น้ำที่นำเข้าและส่งออกจากไทยไม่ได้มาจากการทำประมง IUU
- ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ไทยได้ดำเนินคดีเรือทำประมงผิดกฎหมาย โดยมีการสั่งปรับเป็นจำนวนรวมประมาณ 12 ล้านยูโร (458 ล้านบาท) ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดผลในเชิงป้องปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้พัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินคดีอาญาและมาตรการทางปกครองได้ภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด
- ความก้าวหน้าทั้งหมดนี้ สหภาพยุโรปได้ยืนยันแล้วว่า ปัจจุบันไทยมีระบบควบคุมการประมง IUU ที่เข้มแข็งที่สุดในภูมิภาค และสามารถเป็นแบบอย่างของการแก้ไขปัญหาในระดับภูมิภาคได้

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ

- ขณะนี้รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมความยั่งยืนทางทะเลในทุกระดับ โดยจะเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญในช่วงที่ไทยจะเป็นประธานอาเซียนในปีนี้ ความยั่งยืนทางทะเลที่กล่าวนี้ มิได้หมายถึงเพียงเรื่องการประมงอย่างยั่งยืนเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะปัญหาขยะทะเล ซึ่งกำลังเป็นปัญหาสำคัญของภูมิภาคเอเชีย ผมเห็นว่า ไทยกับสหภาพยุโรปสามารถขยายความร่วมมือให้กว้างขึ้นกว่าเรื่องการขจัดประมง IUU โดยให้ครอบคลุมประเด็นความยั่งยืนทางทะเลในทุกมิติ ในแนวทางที่จะเป็นประโยชน์กับทั้งสองภูมิภาคโดยรวม
- ก่อนที่ผมจะจบการแถลงข่าว ยังมีอีกหนึ่งประเด็นที่ผมทราบดีว่า พวกท่านให้ความสนใจและติดตามการดำเนินงานของรัฐบาลไทยในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด นั่นคือการแก้ไขปัญหาแรงงานภาคประมง ซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายมาโดยตลอด โดยได้ดำเนินการมาตรการต่าง ๆ

ในหลายด้านเพื่อคุ้มครองแรงงานในภาคประมง จนกล่าวได้ว่าขณะนี้สถานการณ์แรงงานในภาคประมงของไทยดีขึ้นกว่าเมื่อ 4 ปีที่แล้วมาก ซึ่งสะท้อนจากรายงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ รัฐบาลไทยยังได้แสดงภาวะผู้นำ โดยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่ยื่นสัตยาบันพิธีสารภายใต้อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 29 ว่าด้วยแรงงานบังคับ เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2561 และกำลังจะเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียที่ยื่นสัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 188 ว่าด้วยการทำงานในภาคประมง ในช่วงปลายเดือนมกราคมนี้ ผมจึงขอให้ท่านมั่นใจว่ารัฐบาลไทยจะดูแลแรงงานที่ทำงานอยู่บนเรือประมงอย่างเต็มที่ เพื่อให้การประมงของไทยเป็นอย่างมีจริยธรรม และสอดคล้องกับหลักการของสหประชาชาติในเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

- สุดท้ายนี้ ผมขอย้ำว่า ณ วันนี้ไทยได้ปฏิรูปภาคประมงของไทยจนเปลี่ยนรูปแบบไปอย่างสิ้นเชิงแล้ว จากในอดีต ไทยได้ก้าวข้ามความท้าทายมาถึงจุดที่สามารถกล่าวได้อย่างเต็มภาคภูมิว่า ไทยในฐานะผู้ผลิตและส่งออกอาหารทะเลรายใหญ่อันดับ 4 ของโลก ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสมุทรภิบาลโลกแล้ว และพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบกับประชาคมโลกในการรักษาทรัพยากรทางทะเล และการทำประมงตามหลักสากล ผมขอให้ท่านเชื่อมั่นว่า สินค้าประมงจากประเทศไทยจะเป็นสินค้าที่มาจากการทำประมงที่ถูกกฎหมาย สนับสนุนความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรสัตว์น้ำ และมาจากแรงงานที่ได้รับการคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน และขอยืนยันว่าไทยจะทำงานร่วมกับสหภาพยุโรปต่อไปอย่างมุ่งมั่น เพื่อส่งเสริมความยั่งยืนทางทะเล จนกว่าเราจะบรรลุเป้าหมายที่ 14 ของการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเลร่วมกัน และต่อไปจากนั้นอีก ขอขอบคุณครับ
